

Verbroken banden, getrokken leidingen

Collegereeks Ruslands relatie met de voormalige Centraal Aziatische Sovjet periferie

In het gebied dat met de geografische term Centraal Azië kan worden aangeduid, ontstonden, zoals in de hele Sovjet Unie, na 1991 nieuwe landen met verschillende regimes. In het geval van Centraal Azië keek de wereld met spanning toe. De Stans, zoals de kernlanden van dit gebied vaak worden aangeduid, vormen al eeuwen het strijdtoneel van de grote mogendheden. In de negentiende eeuw bestreden de Russen en de Britten om handelsroutes in dit gebied. In de twintigste eeuw vochten de Sovjets een bloedige oorlog tegen de Mujahedin in Afghanistan en in de multipolaire wereld van vandaag proberen de Verenigde Staten, Rusland en China concessies in dit gebied af te dwingen. In zijn boek Kim (1901) verklaart Kiplin aan de hand van de theorie 'The Great Game' de Anglo-Russische rivaliteit uit die dagen, vergelijkbaar met nu: de grond hiervan lag en ligt in economische motieven.

Centraal Azië behoorde voor 70 jaar aan de Sovjet Unie toe. Na de implosie ontstonden nieuwe staten en rees al snel de vraag: hoe om te gaan met de regimes en hoe is de relatie tussen Rusland en deze nieuwe staten? De Sovjet Unie werd vervangen door het lossere samenwerkingsverband van het Gemenebest van Onafhankelijke Staten, waaraan de nieuwe staten in meer of mindere mate konden participeren. Misschien wel belangrijker was echter de vraag hoe omgegaan werd met de oude Sovjet economische infrastructuur? Tijdens de communistische periode was dit gebaseerd op centralisme richting Moskou: de natuurlijke rijkdommen werden gebruikt om de

centrale staat te verrijken en te versterken. Daaraan kwam een einde in 1991, maar toch bleef een natuurlijke en intensieve economische (olie en gas gerelateerde) relatie bestaan.

Deze collegereeks gaat over de post-Sovjet relaties tussen Rusland en de Stans. Daarbij kan men niet ontkomen aan de rol van meerdere mogendheden en de export hubs naar Europa, Wit-Rusland en Oekraïne. Evenzeer is het verhaal niet compleet zonder de rol van China en de VS in acht te nemen. Chronologisch correct maar tegen de wijzers van de klok in behandelen we in tien colleges van west naar oost de bilaterale verbanden tussen de nieuwe landen en Rusland, waarbij de consequenties en implicaties voor de gashandel speciale aandacht krijgen. Dit naar de analogie van de 'Great game'.

Datum: donderdag vanaf derde week september 2012 (20 september)

Tijd: 11.00-13.00.

Niveau: geen voorkennis noodzakelijk

Locatie: Bibliotheek Rijksuniversiteit Groningen, Centre for Russian Studies (Russki Mir), 2^e verdieping rechts (Broerstraat 4).

Prijs: 185 euro voor tien colleges á twee uur

U kunt zich direct inschrijven per email via j.s.a.m.van.koningsbrugge@rug.nl.